

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 8. april 2022

Sak

2022/0053 Langebåt Vel – org.nr. 879 614 392 – klage over vedtak om å nekte deltakelse i Grasrotandelen

Til stede: Leder Martin Hennig, Shabneet K. Bains, Elisabet Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

Langebåt Vel (klager) meldte 2. desember 2021 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i Grasrotandelen.

Frivillighetsregisteret fattet vedtak 17. desember 2021 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret, med den begrunnelse at klagers båtvirksomhet er et samvirkeforetak, og at et samvirkeforetak ikke er en registreringsenhet etter Frivillighetsregisterloven.

Klager påklaget vedtaket 21. desember 2021.

Frivillighetsregisteret oversendte klagen med innstilling 12. januar 2022 til Frivillighetsregisternemnda for behandling. Det ble vist til at klager ikke omfattes av samvirkelovens definisjon på samvirkeforetak. Klager ble følgelig betraktet som en ikke-økonomisk (ideell) forening og en registreringsenhet etter Frivillighetsregisterloven. Avslaget ble imidlertid opprettholdt med den begrunnelse at klager ikke driver frivillig virksomhet.

Klager har i e-post 17. januar 2022 sendt inn merknader til Frivillighetsregisterets innstilling.

Frivillighetsregisteret omgjorde sitt eget vedtak av 17. desember 2021 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret den 21. januar 2022. Det ble vist til at klager er en ikke-økonomisk (ideell) forening som driver frivillig virksomhet, og klager hadde følgelig registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Klager ble registrert i registeret 26. januar 2022.

Frivillighetsregisteret fattet vedtak 26. januar 2022 om å nekte deltakelse i Grasrotandelen, med den begrunnelse at klager er registrert innenfor ICNPO-kategori «Bolig- og lokalmiljø» som det primære aktivitets- og virksomhetsområde i Frivillighetsregisteret, og at klagers virksomhet kommer privatøkonomiske

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

interesser til gode. Det ble også vist til at klagers virksomhet ikke er allmenntilgjengelig og kun kommer en lukket krets til gode.

Klager påklaget vedtaket 16. februar 2022. Klager anfører at det ikke er riktig at foreningens formål er å ivareta vei, vann og båtplasser til medlemmene. Det er en del av formålet, men det er ifølge klager ikke så fremtredende at foreningen kan anses å komme privatøkonomiske interesser til gode. Klager viser også til at foreningen nylig er registrert i Frivillighetsregisteret, og at det bør tyde på at foreningen er en frivillig organisasjon uten privatøkonomiske interesser på samme måte som andre velforeninger som deltar i Grasrotandelen. Etter klagers oppfatning er velforeninger dannet av eiere innenfor et geografisk område og begrenset til dette området. Hvis dette innebærer at foreningens virksomhet kommer en lukket krets til gode, er det ifølge klager ingen velforeninger som kan delta i Grasrotandelen. Etter klagers syn er foreningen allmenntilgjengelig på lik linje med andre velforeninger i Norge.

Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 23. februar 2022 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Klager har i e-post 2. mars 2022 sendt inn merknader til Frivillighetsregisterets innstilling. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 15. desember 2017 om grasrotandel (forskriften), jf. lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill (pengespilloven) § 10 første ledd.

Enheter som er registrert innenfor ICNPO-kategorien «Bolig- og lokalmiljø» som det primære aktivitets- og virksomhetsområde i Frivillighetsregisteret, kan i utgangspunktet ikke delta i Grasrotandelen. Velforeninger der virksomheten ikke kommer privatøkonomiske interesser til gode kan likevel delta, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav c nr. 3.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

Langebåt Vel sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 26. januar 2022 om å nekte deltakelse i Grasrotandelen.

Frivillighetsregisteret har omgjort sitt eget vedtak av 17. desember 2021 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret. Frivillighetsregisternemnda understreker at nemnda i denne saken behandler Frivillighetsregisterets vedtak 26. februar 2022 som gjelder avslag på deltakelse i Grasrotandelen.

Klager er registrert innenfor ICNPO-kategorien «Bolig- og lokalmiljø» som det primære aktivitets- og virksomhetsområde i Frivillighetsregisteret. Spørsmålet er om klagers virksomhet kommer privatøkonomiske interesser til gode.

Klager har i e-post 2. mars 2022 vist til at parselleierne har en tinglyst plikt i skjøte fra Frogn kommune til å være medlem i foreningen. Ifølge klager er det derfor ikke av privatøkonomiske interesser at parselleierne er medlem i foreningen. Av samme grunn kan ikke foreningen oppløses, og midlene kan ikke fordeles på medlemmene. Etter klagers oppfatning tilsier ikke foreningens vedtekter at dens formål er å tilgodese medlemmenes eierinteresser. Foreningen har kun ansvar for fellesarealene, samt å forsyne medlemmene med vann. Medlemmene eier sine egne parseller, mens fellesarealene som disponeres av klager eies av Frogn kommune.

Etter Frivillighetsregisternemndas oppfatning er forståelsen av privatøkonomiske fordeler i forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner (merverdiavgiftsforskriften) § 3 tredje ledd bokstav c relevant for tolkningen av privatøkonomiske interesser i forskriften § 3 tredje ledd bokstav c nr. 3. Det følger blant annet av Kulturdepartementets høringsnotat til merverdiavgiftsforskriften at departementet legger opp til en harmonisering mellom merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner og Grasrotandelen. Det fremgår av høringsnotatet til merverdiavgiftsforskriften punkt 2.4.2 «Privatøkonomiske interesser» at:

«Det er ikke intensjonen med ordningen at privatøkonomiske interesser eller virksomhet av privat karakter skal motta kompensasjon. For å sikre at midlene kommer reell frivillig virksomhet til gode vil departementet tydeliggjøre dette i forskrift. I dagens ordning kan for eksempel ikke veilag eller antennelag motta kompensasjon, da disse arbeider for medlemmenes privatøkonomiske interesser. Tilsvarende skal heller ikke organisasjoner motta kompensasjon for kostnader knyttet til vedlikehold av fellesarealer og andre kostnader knyttet til bolig, vedlikehold og snøbrøyting av private veier og andre kostnader knyttet til private eiendeler, interesser ol. (...) En båtforening som disponerer friareal som ikke er åpen for allmennheten skal ikke motta kompensasjon. En båtforening kan imidlertid motta kompensasjon for kostnader knyttet til den øvrige virksomheten i foreningen så lenge kravene i forskriften er oppfylt. Tilsvarende skal en båtforening som legger til rette for aktivitet i sjøen ved at ikke-medlemmer også kan bruke området kunne søke kompensasjon for kostnader som ikke er knyttet til å tilby båtplasser til medlemmer.»

Det følger av klagers vedtekter § 1 at «Langebåt Vel er et vel dannet av eiere av parseller på Langebåtfeltet i Frogn, solgt fra gnr. 59 brn. 1 og 80. Alle grunneiere innenfor Langebåtfeltet syd for Båstøfeltet kan være medlemmer.»

Videre fremgår det av klagers vedtekter § 2 at:

«Vellet har til formål:

- a. å ivareta de felles interesser parselleierne i egenskap av eiere har innenfor feltet og utad og overfor offentlige myndigheter.
- b. å bevare Langebåtfeltets unike karakter som hytte- og rekreasjonsområde.

- c. å virke for velområdet harmoniske utvikling, fremme godt naboskap og trivsel.
- d. å arbeide for de oppgaver som er nærmere spesifisert i vedleggene til vedtektenes § 12 [nå § 13] (Fellesanliggender).»

I henhold til vedleggene til klagers vedtekter § 13 skal foreningen sørge for utførelse og bekostning av en rekke fellestiltak, herunder foreta vedlikeholds-, utbyggings- og tilsynsarbeid. I første vedlegg «Bruksregler for fellesområdene i Langebåtfeltet», fastsettes det at:

«Langebåt Vel gis i medhold av nedenfor nevnte bruksregler rett til å:

1. Opparbeide og anlegg parkmessige områder på fellesområder med tilhørende strender i den utstrekning det er ønskelig.
2. Foreta nødvendig vedlikehold av hovedveien som Frogn kommune har bygget. Opparbeide de av Frogn kommune påtenkte parkeringsplasser i den utstrekning det er mulig å opparbeide parkeringsplass på egen tomt. (...)
3. Foreta boring etter vann samt nedlegging av vannledning på fellesområdene.
4. Foreta bygging av godkjente avløpsanlegg med tilhørende ledningsnett på fellesområdene.
5. Foreta ansøking og bygging av felles båthavner, brygge, motorhus, badeanlegg, toalettanlegg m.v. etter retningslinjer og forskrifter som gjelder for slike anlegg.
6. Opparbeide nødvendige plasser for båtoppslag på hensiktsmessig måte og uten hindring for den alminnelige ferdsel langt strandområdene, og uten hindring for strandområdenes bruk til badeplass. (...)

Fellesutgiftene blir fordelt etter antall parseller, og medlemskontingent betales per tomt. Kontingenten skal dekke utgiftene til å administrere vellet og for at styret skal kunne utføre de oppgaver det blir pålagt av årsmøtet, jf. klagers vedtekter § 4.

I andre vedlegg til klagers vedtekter § 13: «Rettigheter og plikter i henhold til skjøte utstedt av Frogn kommune», tildeles medlemmene en rekke rettigheter, herunder rett til å benytte fellesområdene med tilhørende strand og rett til å foreta oppdemning for vannreservoar eller boring for vann på fellesområdene. Medlemmene får også rett til, mot deltakelse i veivedlikehold, å benytte hovedveien, Langebåt brygge og til å parkere bil på de av Frogn kommunes utlagte parkeringsplasser langt veien i den utstrekning det er plass.

Frivillighetsregisternemnda har kommet til at klagers virksomhet i all hovedsak er knyttet til å regulere og organisere interessene til medlemmene, samt å fordele ansvaret for kostnadene og arbeidsoppgavene i velområdet. Nemnda har derfor kommet til at klagers virksomhet kommer privatøkonomiske interesser til gode. At klagers virksomhet kan gi visse positive ringvirkninger for andre enn foreningens medlemmer, endrer ikke på dette. Den omstendighet at fellesområdene eies av Frogn kommune og at Frogn kommune gir bruksregler og presiserer de rettigheter og plikter som medlemmene må rette seg etter på fellesområdet, herunder at parselleierne plikter å være medlem i foreningen, endrer ikke på nemndas vurdering.

Klager viser til at foreningen er allmenntilgjengelig på lik linje med andre velforeninger i Norge. Frivillighetsregisternemnda bemerker at det i enhver sak som gjelder velforeningers søknad om deltakelse i Grasrotandelen, må det foretas en konkret vurdering av om den enkelte forenings virksomhet oppfyller vilkårene i forskriften § 3 tredje ledd bokstav c nr. 3, herunder om virksomheten kommer privatøkonomiske interesser til gode. Nemnda har i denne saken kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene, og anførselen fører ikke frem.

Til klagers anførsel om at foreningen nylig er registrert i Frivillighetsregisteret, vil Frivillighetsregisternemnda bemerke at det ikke er vilkår for slik registrering, at velforeningens virksomhet ikke kommer privatøkonomiske interesser til gode.

Frivillighetsregisternemnda bemerker videre at siden virksomheten til Langebåt Vel kommer privatøkonomiske interesser til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav c, punkt iii, finner nemnda det ikke nødvendig å vurdere om klager også er ekskludert fra deltakelse i Grasrotandelen på grunnlag av forskriften § 3 bokstav b. Bestemmelsen i forskriften § 3 bokstav b ekskluderer «enheter som ikke er allmenntilgjengelige eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode» fra deltakelse i Grasrotandelen. Siden klagers virksomhet omfattes av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c, punkt iii, og faller utenfor rammene av dette unntaket, er det i denne klagesaken ikke grunnlag for å foreta en vurdering av forskriften § 3 bokstav b.

Konklusjon

Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk